

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 207. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913 szeptember 10.

Erdély idegen kézben

Pár nap óta az erdélyi gazdák Kolozsvárott sereglettek össze, hogy bemutassák a mit a mezőgazdaság és az ezzel kapcsolatos állattenyésztés terén felmutatni tudnak, de egyuttal összehozta őket s egyben igen sok gazdát az ország Királyhágón inneni részéből is, az a nemes eszme, hogy az eddigi birtokpolitikán változtatva, mentsék meg a magyarságnak azt, amit még lehetséges; ami könnyelműség, nem-törődőmség folytán még nem csuszott ki a magyarság lába alól s nem került idegen, velünk együtt nem érző, sőt ellenséges eszméktől, érzéstől, gondolkodástól áthatott elemek kezére.

A kolozsvári országos birtokpolitikai nagygyűlés jelszava és célja: Mentsük meg Erdélyt a magyarságnak! — merő guny volna, ha nem volna annyira szomorú.

Igen, menteni kell azt, ami az ősi jog, a tradíció alapján és a történelem tanúsága szerint is teljes joggal a magyarságé volt s annak kellene lenni a jelenben és a jövőben.

Az egymás mellett sorakozó erdélyi községek telekkönyvei szomorúan igazolják, hogy lépésről-lépésre, csendes, de annál buzgóbb akna munkával, hogy szerzik össze az oláh bankok, társulatok, egyesek a magyar földet. Egész határon már alig találunk magyar birtokot.

És nem tagadhatjuk, hogy ebben a szomorú dologban hibások vagyunk mindannyian. Hibások voltak ebben a mindenkori kormányok,

mert keveset, vagy éppen semmit nem törődtek az erdélyrészi magyar birtokos osztállyal, nem igyekeztek odahatni, hogy a magyar közép és nagyobb birtok megmaradjon a magyar birtokosok kezén s egyuttal az erőteljes magyar kisbirtokos osztály megállhasson szilárdan a lábán.

Ezzel a birtokpolitikával szakítani kell.

Rendezze az állam az erdélyi mezőgazdasággal foglalkozó magyarság hitelviszonyait, hogy a magyar földre leselkedő idegen érdekeket szolgáló bankok ne tehessék tönkre; hasson oda, hogy ne lehessen ezeket a birtokokat elköttyvetélni, hanem azok osztatlanságának biztosítása mellett egy kézen maradjanak.

Létesítsen Erdélyben a kormány birtokpolitikai szervezetet, amelyek ezeket a sürgős és magyar szempontból fontos kérdéseket kezeljék és megvalósítsák.

Elérkezett a cselekvés ideje, a tizenkettedik óra, mert ha nem ébredünk fel, Erdélyben nem marad magyar birtok, már pedig régi, de igaz mondás: Akié a föld, azé az ország.

Az Andrássy-párt. Tegnap este az Országos Klub választmányi ülést tartott, melyben bejelentették, hogy Vázsonyi Vilmos, Pető Sándor és Bródy Sándor demokráta képviselők belépnek a klubba. A párthoz azonban nevezettek nem lépnek be, csak Andrássy iránt érzett rokonszenvüknek akarnak kifejezést adni a klubba való belépéssel.

A város közgyűlési terméből.

A csütörtöki tárgysorozat.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága holnap, csütörtökön tartja szeptemberi közgyűlését.

A kitűzött ügyek között alig egy pár nagyobb jelentőségű van.

Tárgyalásra kerül a többi között a Pável-utca megnyitására vonatkozó leirat, amelyben a miniszter ez időszert az utca-nyitást nem engedélyezi.

Beterjeszti a tanács a Betterment szabályrendelet alapján elkészített hozzájárulási kimutatást, továbbá a kapuzárásról, a sütőműhelyekről, a hirdetésekéről szóló szabályrendeleteket.

Fel van véve a tárgysorozatba Gere Károly volt rendőrőrmester felebbezése, elbocsátása ellen.

A közgyűlés tárgysorozata különben a következő:

1. Polgármester havi jelentése.
2. M. kir. Belügyminiszter leirata a Pável-utca megnyitása tárgyában hozott közgyűlési határozatra.
3. M. kir. belügyminiszter leirata az adók és köztartozások postatakarékpénztár utján való fizethetése tárgyában alkotott szab. rend. tervezet módosítása ügyében.
4. M. kir. földmivelésügyi miniszter leirata a városi vegyvizsgáló állomás nyilvánossági jogának engedélyezése tárgyában.
5. Kolozsvármegye közönségének átirata a gazdasági munkásközvetítők díjazásának országos szabályozásának tárgyában.
6. Gömör és Kis-Hont vármegyék közönségének átirata a gyámpénztári tőkék elhelyezése tárgyában.
7. A tanács javaslata a betterment szab. rendelet alapján visszamenőleg kivetendő járulékok megállapítása tárgyában. (Pece szabályozás, 3-ik vashid, Páris patak környéke.)
8. A tanács javaslata kapcsán beterjeszti a belügyminiszter leiratának megfelelően módosított kapuzárásról alkotott szabályrendeletet.
9. A tanács javaslata kapcsán beterjeszti a sütőműhelyekről alkotott s a belügyminiszter leiratának megfelelően módo-

Nagy szőnyeg, futószőnyeg, ágycerítő, függöny, flaneltakaró, angora, kecskebőr, tüllstorok, óriási választékban, gyári áron

Haas Fülöp és Fiai

czégnél, Rimánóczy-palota.

Óriási választék perzsa és smyrna szőnyegekben. Mérsékelt áron kaphatók.

sitott szabályrendeletet. 10. A tanács jelenléte a hirdetési jogról alkotott szabályrendelet életbeléptetéséhez szükséges intézkedések foganatosítása tárgyában. 11. A tanács a házipénztár első fél évi kezelési kimutatását beterjeszti és a szükséges póthitel összegek engedélyezése iránt előterjesztést tesz. 12. A tanács a kereskedelmi tanonciskola 1914. évi költségvetését és 1912. évi zárszámadását elfogadás végett beterjeszti. 13. A tanács javaslata az ország árvizkárosultjai részére segély megszavazása iránt. 14. A tanács javaslata a város hivatalos közlönye szerkesztője tiszteletdíjának felemelése tárgyában. — 15. A tanács javaslata az esküdtek alaprajstromát egybeállító bizottság megalakítása tárgyában. 16. Gere Károly c. rendőrőrmester felebbezése az állásából való elbocsátása tárgyában hozott polgármesteri véghatározat ellen. 17. Sztarill Ferenc felebbezése az Emke kávéház előtti kiülő térébérenek megállapítása tárgyában hozott tan. határozat ellen. 18. Weisz Gyula felebbezése községi adóhátralékának havi részletekben leendő törlesztésének engedélyezése iránti kérelmét elutasító tanácsi határozat ellen. 19. A ta-

nács a bor- és husfogyasztási adó 3 évi megváltására vonatkozólag megkötött egyezséget jóváhagyás végett beterjeszti. 20. A tanács javaslata a Gyulai kötő és szövőgyár felépítése megkezdésének egy évre leendő elhalasztása és a szerződés fentartása tárgyában. 21. Spitzer Bernát kérelme építkezési határidejének meghosszabbítása tárgyában. 22. A tanács javaslata Mikes Ödön ipariskolai rajztanító véglegesítése, illetve megfelelő állás szervezése tárgyában. — 23. A tanács javaslata a közig. továbbképző tanfolyamra Eleméry Ferenc tanácsnok kiküldése iránt. 24. A tanács javaslata a váradvelencei gör. kel. egyház köztérvételi illetve kártalanítási ügyében. 25. A tanács javaslata Jászai Károly keleti kereskedelmi akadémiái hallgató anyagi támogatás iránti kérvénye tárgyában. 26. A tanács javaslata Balogh István festőművész növendék anyagi támogatás iránti kérvénye tárgyában. 26. Ozv. Varga Balázsné kérvénye fia néh. Varga Gyula közs. polg. isk. tanító három havi fizetésének halotti negyed címén részére leendő kiutalása iránt. 28-33. Nyugdíjazások, fizetési előlegek.

A deficités számadás.

A városi pénzügyi bizottság ülése.

Nagyvárad város 1912. évi zárószámadását tetemes deficitel állította össze a város főszámvevője. Ez a kellemetlen körülmény nem jött váratlanul, mert az elmúlt év folyamán több ízben tett jelentést a tanácsnak s figyelmeztette az előre látható deficitre.

Most már nem lehet segíteni semmit ezen a dolgon, de a jövőre nézve erős figyelmeztető, hogy az eddigi gazdálkodással fel kell hagyni, mert a város az évről-évre ismétlődő deficitet nem bírja meg.

Tegnap délután a pénzügyi szakbizottság tárgyalta a zárószámadást s minden hozzászólás nélkül elfogadta azt. Hát mit is tehetett egyebet.

Rimler Károly polgármester elnöklete alatt jelen voltak: dr. Hoványi Géza, Komlóssy József, Szücs Géza, Hiemesch Frigyes, dr. Adorján Ármán, Kelen Béla, Lukács Ödön, dr. Thury László, Grósz Sándor Löwenstein Zsigmond, Pásztor Bertalan jegyző.

Lukács Ödön tanácsnok terjesztette elő és indokolta a zárószámadást. A gazdasági életben szokatlan, hogy a város zárószámadását deficitel zárják le, mert eddig az egyensúly meg volt. Megnyugtató azonban, hogy a deficitet nem a bevételek elmaradása, hanem a kiadások megszorodása okozta. A bevételek 1.688.000 koronával haladták meg az előirányzatot. Ez igazolja, hogy a bevétel is fejlődött. De viszont ezzel szemben 1.600.000 korona tulkiadás jelentkezett s ennek nagy része rendkívüli kiadás volt. Kimutatja, hogy a tulkiadások főleg három tételre vezethetők vissza: a kölesönök törlesztésénél 60.600 kor., előlegekre 165.000 kor., a közegészségügyi rovatnál 177.000 kor. A tanács bizalommal terjeszti azért elő a zárószámadást s reméli, hogy elfogadják. — Arra indít a tapasztalat, hogy a legszigorubb takarékoskodást kell követni s csak azokat a legszükségesebb kiadásokat teljesítsék, amelyek produktívek.

Rimler Károly kiemeli, hogy a kolera elleni védekezésből kifolyólag a köztisztaság fentartására adtak ki óriási összeget, mert a 30 év előtti 25 utcaseprővel ma már nem lehet fenntartani a tisztaságot. A kolera elleni védekezéshez 100-nál több napszámot kellett felvenni. De ezen a téren minden évben tulkiadás lesz. Ki van dolgozva egy köztisztasági tervezet, de ennek keresztülvitele évenként 270.000 koronába kerülne. Ettől tehát még messze vagyunk.

Ezután úgy általánosságban, mint részleteiben, hozzászólás nélkül elfogadták.

Nagyszalontán nem lesz főszolgabíró: várossá emelik

A sarkadi mozgalom eredménye. Tisza Kálmán nyilatkozata

Megírta a Tiszántul, hogy Sarkád község képviselőtestülete elhatározta, miszerint nagyszabású mozgalmat indít az iránt, hogy a legközelebb létesítendő új főszolgabírói helyek egyike Sarkadon legyen. A sarkadi mozgalom vezetői már megtették az első lépéseket tervük keresztülvitelében. A mozgalom megindítása alkalmával minden oldalról felmerült az aggály, hogy az eszme kivihetetlen, mert sarkad környéke nem oly nagy, hogy föltétlenül szükséges volna egy főszolgabírói hely szervezése.

A sarkadiakat azonban nem riasztotta vissza az ellenhangulat, hanem kitartóan dolgoznak tovább. Vasárnap délelőtt az új járás szervezése tárgyában kiküldött bizottság már tisztelgett is Tisza Kálmánnál, a kerület képviselőjénél. A küldöttség tagjai voltak Megele Béla, Tabasdy Jenő, Képiró Lajos, Willand Gyula, Veress Zsigmond, Seres Béla. A küldöttség ép a déli órákban érkezett ki Csegődre. Tisza Kálmán azonnal fogadta őket. Megele Béla a gróf Almásy uradalom főintézője terjesztette elő a sarkadiak kívánságát. Kérte a gróft, hogy támogassa őket a főszolgabírósnak Sarkadon leendő felállítására tárgyában.

Tisza Kálmán gróf nagy figyelemmel hallgatta meg a küldöttség kívánságát, majd válaszolt a kérésre. Kijelentette, hogy ő egyáltalán nem ellensége a mozgalom céljának, azonban azt keresztülvihetetlennek találja a mai viszonyok között. Kivihetetlen szerinte a dolog elsősorban Sarkad földrajzi fekvése miatt. A vármegyének ebben a részében igazán olyan nagyon kevés község van, hogy azért egyáltalán nem érdemes egy új

járást létesíteni annál is inkább, mert ezek a községek a vármegye más vidékeihez képest minden tekintetben kedvező beosztásúak és az utak is olyanok, hogy a járási székhely könnyen megközelíthető. A mozgalom azonban oly fontos jelentőségű, hogy nem volna értelme félbe hagyni, csupán egyelőre levenni a napirendről. Ha most tovább fogják vinni a dolgot az ő nézeteinek helyességéről fognak meggyőződni. A vármegye törvényhatósága nem fogja támogatni a mozgalmat és el fogja utasítani a kérelmet.

Az úgy szerinte akkor lesz aktuális, ha most a nagyközségek fejlesztéséről szóló törvény életbe lép. Akkor Nagyszalonta is város lesz és nem fogja megérezni, ha elveszti a főszolgabírósnak. Annak idején ő is oda fog hatni, hogy a nagyszalontai főszolgabírói székhely Sarkadra helyeztessék át.

E szerint Nagyszalonta átszervezése most már teljesen bizonyos, ami igen nagy jelentőségű magára a városra nézve. De nagy jelentőségű Sarkadra nézve is, mert Sarkad lesz a járás székhelye.

Gróf Tisza Kálmán ezután a küldöttség tagjait megvendégelte s ebéd után saját fogatán küldte haza Sarkadra.

Mint tudósítónk jelenti, a mozgalom vezetői nem fogják félbehagyni a megkezdett akcióit, hanem tovább mennek. Legközelebb felkeresik Tisza István gróft, akit szintén felkérnek mozgalomuk támogatására.

Az új főszolgabírói helyek ügye különben még igen kezdetleges stádiumban van, annyi azonban már most is bizonyos, hogy a két járási székhely közül egyik sem lesz Sarkadon.

HA DROGUA, GYÓGYANYAG, KÖTSZER, SEBÉSZETI és BETEGÁPOLÁSI, GUMMI CZIKKEK, sárvkötők, mentőszekrények, illatszert, pipereszappan, kosmetikai, arc- és kézápolási, háztartási és általában más mindenféle a kozmetikába vagy drogeriába vágó cikkeket a legjobból a legjobbakat,

olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni úgy vásároljon kizárólag

Farkas István „Apolló Drogeriajában”

Nagyvárad, RÁKÓCZI (Fő utca)-ut 7/b. Fröhlich hentes üzlet mellett.

A címre tessék ügyelni!! Uj üzlet!!
Az ország legdúsabban felszerelt és legmodernebb drogeriája.

Elfogtak egy betörőbandát.

— Letartóztatás a toron. Szegedi nyomok. —

A nagyvárad rendőrség több napi és több éjszakai izgalmas és életveszélyes hajszája után kézrekerített Nagyvárad közbiztonságának a rémeiből, a betörőkből egy egész seregre valót. Három nap és három éjszaka óta tart a titkos, borzalmas razzia, amelynek eredményeképpen zsufolásig megteltek a rendőri fogház összes cellái. Eddig tizenkilenc letartóztatás történt, csupán betörő és orgazda került a rendőrségre, de még egyre folyik a nyomozás.

A rendőrség cellái előtt rendőrsztrók vigyáznak, hogy senki se érintkezzen velök. A város most valószínűleg megszabadul attól a fosztogató bandától, amely éjszakáról éjszakára követte el a legvakmerőbb betöréseket.

Az első letartóztatás.

Néhány nap előtt a nagyvárad rendőrség a katonai hatóságok útján letartóztatta Szabó András 101-ik gyalogezredbeli bakát. Szabót, aki a civiléletben lakatossegéd, azzal vádolták, hogy ő követte el néhány hét előtt az Uri-utcai posta-tözszében történt betörést.

A vallatás során kitént, hogy Szabó András tényleg részt vett a betörésben és tettestársa Gyarmati Imre 19 éves rovott multu kömvessége aki jóbarátja Szabónak. A rendőrség megindította a nyomozást, de Gyarmatinak nem tudtak a nyomára akadni, a betörő nem tartózkodott Nagyváradon. Gyulára ment, ahol több lopott tárgyat akart értékesíteni. A detektívek ezt megállapítva, — állandóan figyelték Gyarmatit és sikerült is vasárnap sétája közben elfogniok. Az elfogott betörő eleinte mindent tagadott, később azonban a bizonyítékok súlya alatt bevallotta, hogy az Uri-utcai betörést Szabó Andrással együtt tényleg ők ketten követék el.

Gyarmati Imrének nem ez az egyedüli bűne, fiatal kora dacára már több betörést és lopást követett el, ő rabolta ki a Kern-féle üzletet is.

Szegedi nyomok.

Szombat délután két szegedi detektív igazolásra szólított a Somogyi-utcában két gyanús embert. Az egyikük, akit Kiss G. Dezső detektív kísért, hirtelen belenyult a nadrágzsebébe, kirántotta tizenkét milliméteres forgópisztolyát és rálőtt a detektívre, de nem talált. Az ismeretlen erre maga felé fordította fegyverét és szájába lőtt. A kiáltásokra odarohantak a közeli laktanyából a rendőrök, akik fölkapták a súlyosan megsérült embert és bevitték a rendőrség udvarára.

A rendőrségről nyomban telefonoztak a mentőkért, akik, mivel az öngyilkost kihallgatni nem lehetett, beszállították a közközhuzba, ahol meghalt. Elszállítása előtt átkutatták ruháját és nagymennyiségű ékszeret találtak nála, ezenkívül egy levelet is.

A másikat Bokor Antal ügyeletes rendőrtisztviselő elé vezették, ahol elmondotta, hogy Kecze Jánosnak hívják, negyven éves nagyvárad születésű molnár.

Öngyilkos társát Miski Istvánnak hívják. Nagyváradon ismerkedtek meg. Sok ékszeret, készpénzt találtak náluk. Az ékszerekre nézve azt a felvilágosítást adta, hogy egy Kisjenőn elkövetett betöréses lopásból származnak. Délben érkeztek Szegedre Miskolcra, ahol a lopott ékszereknek egy részét zálogosították el, a náluk megtaláltakat Szegen akarták értékesíteni.

Az öngyilkos betörőnél szerelmes levél volt nagyvárad szeretőjéhez, Kinsztler Erzsébet Pece-utcában lakó rendőri felügyelet alatt álló nőhöz. Ez a levél sok értékes új nyomot szolgáltatott. Jánossy kapitány házkutatást tartott Kinsztler Erzsébet lakásán, ahol szintén találtak ékszereket. Megállapították, hogy ezek a belényesi Szilágyi-féle ékszerüzletben történt betörésből származnak. Kinsztler Etelka tehát szintén összeköttetésben van a Szegeden letartóztatott betörőkkel. A rendőrség figyelte, hogy Kinsztler Etelka lakása valóságos gyűhelye volt a legkétesebb existenciáknak, akik itt beszélték meg egymással az elkövetendő gonosztetteket.

A leányt így előállították a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

Föl a kezekkel!

Hétfőn délután a Szaecsvay-utca 44. sz. alatt halotti tor volt Kinsztler Erzsébet lakásán. Igen nagy társaság mulatozott a barátságos, füstös, eldugott helyen, amikor egyszerre beszakadt az ajtó és a rendőrség emberei fölemelt revolverrel léptek be.

— Föl a kezekkel!

Tizenkét betörő ivott, danolgotott. Széles Erzsébetnél éppen. Az utcai lánynak meghalt egy törvénytelen kisgyermek, ezért volt a halotti tor. A rendőrség megjelenésekor fölgráztak, kést, poharat, ragadtak a háramiak, de a revolverek észre tértették őket. Valamennyit megkötözve szállították a rendőrségre.

Ezenkívül házkutatást tartott a rendőrség Kecze Kézének Vizvezeték-utca 36. szám alatti lakásán. Kecze házmaster abban a házban és vadházasságban él özv. Boeska Jánosnéval, aki kezdetben mitsem akart tudni a betörésről és az ékszerekről. Azonban, amikor a rendőrség letartóztatással fenyegette, bevallotta, hogy az ékszerek a kertben vannak elásva. Fél órai kutatás után két dobozban mintegy 1000 korona értékű ékszereket találtak, amelyekre a jelenlévő Szilágyi Géza ráismert. Erre az asszonyt is letartóztatták. — Pénzhamisító gépet koboztak el tőle. Az asszony különben azt vallja, hogy megölésével fenyegette Kecze, ha elárulja őket.

Az elfogott banda.

A bandának eddig 26 tagját fogták össze, de valószínű, hogy még sokan hurokra kerülnek.

A betörések nagy részét egy Gyarmati

Imre nevű felszemu csavargó követte el Szabó András 101. gyalogezredbeli közlegénynyel és Bolba András kömvés segéddel.

Beismerésben vannak, elmondták a betörések minden részletét, azt is, hogy az ékszereket Székely Pálnál értékesítették.

Az egész banda legveszedelmesebb emberei voltak Kecze János, Kecze Jánosné, Széles Erzsébet, Pintér Kiss József és Kiss Józsefné. Az ékszerek, rablott holmik egyharmad része megkerült a letartóztatottaknál, — ezenkívül rengeteg sok zálogcéldula is.

Ma délután hozták meg Szegedről Miskit is. Egész este és egész éjszaka vallatták a nagyvárad rendőrségen, de a vakmerő, vézna, beteges öregember mindent tagad. Az ő vallatásának a sikere döntő fordulatot fog adni a szenzációs bűnügynek.

Rendőrgyűrű a Passege körül.

Éjjel 9 órakor rendkívül izgalmas jelenetek játszódtak le a Fekete Sas átjáró körül. A rendőrség egész bűnügyi tisztikara, Jánossy Gyulával az élén, husz rendőrrel körülfogta a passagét, lezáratta a kapukat. Rendőrök álltak el az üzletek, mozik kijáratát, a pincék ajtait s egyszerre indult meg a razzia gyűrűje.

A központban igen sok gyanús alak került az eleven hálóba. Több igazolta magát. Hármat kísérték föl a rendőrök a központi őrségre.

Egész éjjel jönnek-menek az extra őrszolgálatok, hozzák a körzetükben elcsipett csavargókat. Rossz idők következnek Nagyváradon a betörőkre s hazátlan csavargókra, akik már nagyon megmelegedtek itt.

A rendőrségi traktus ablakai még éjjel után is világítottak a Körözs fölé. Tartottak a kihallgatások. Ma ismét több letartóztatás várható.

Mint értesültünk, az állomásokon egymás után vátanak jegyet rongyos, lezüllött alakok. Menekülnek a városból.

Megint kiraboltak egy templomot

Elfogták a tetteseket.

Bodonoson a múlt hét vasárnapján éjszaka kóbor cigányok az ablakon keresztül behatoltak a katolikus templomba. Valamennyi perselyt felfeszítették és kiszedték belőle a pénzt, sőt a szt. Antal perselyt mindenestül elvitték.

A csendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére. Mindjárt a nyomozás elején a kóbor cigányokra hárult a gyanu.

A csendőrök összefogdosták a falu határában tanyázó morékat és vallatni kezdték őket. A cigányok természetesen tagadták, hogy ők lennének a tettesek. A ke-

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttmann-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 8, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

resztkérdések alól is ügyesen bujtak ki úgy, hogy egy álló hétig semmit sem árultak el. Már-már maguk a csendőrök is azt hitték, hogy a cigányok tényleg ártatlanok, mikor a véletlen kiderítette az igazságot.

Az egyik csendőrnek ugyanis eszébe jutott, hogy Rostás Mihály és Rostás Pável szekerét még egyszer át kellene kutatni. Ennek meg is lett az eredménye. A szennyes dunyhában, a toll közé bevarrva megtalálták a Szent Antal-perselyt.

Ujból vallatás alá fogták a cigányokat. Kőrmönfontan tagadtak megint. Ekkor aztán a csendőrmester felmutatta a megtalált perselyt. Erre aztán vallottak.

Rostás Mihályt és Pávelt azonnal le tartóztatták, a többiekkel mivel a bűnrészeségüket bebizonyítani nem lehet, szabadon bocsátották.

Diszoklevél öt főtisztviselőnek.

Küldöttségileg adták át az oklevelet.

Az állami törvényhatósági altisztek és szolgák helyzetük javítása végett tudvalevőleg országos egyesületben tömörültek. Az országos egyesület Nagyváradon helyi bizottságot alakított, melynek március 30-án volt az alakuló gyűlése, ez alkalommal öt diszelnököt választottak és pedig Hlatky Endre főispánt, Bary József törvényszéki elnököt, Rimler Károly polgármestert, Gerő Armin főkapitányt és Beóthy Lajos árvaszéki ülnököt. A nagyváradi fiók fennállása óta igen intenzív munkát fejtett ki, melynek eredményében igen nagy részük van az elnököknek is.

Az egyesület ezért elismerése jeléül a diszelnököknek diszoklevelet készített és azt tegnap küldöttségileg adták át. A pompás diszoklevél egy fővárosi festőművész munkája. Szövege a következő:

Mindnyájan egyért. Egy mindnyájunkért.

Diszoklevél.

Az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák országos szövetségének nagyváradi helyi bizottsága az 1913. évi március hó 30-án tartott közgyűlésén, a közügyek és a némes célu intézmények, nagylelkű támogatása körül szerzett nagy elévülhetlen érdemeinek hálás elismerése mellett, Méltóságos Hlatky Endre urat, Nagyvárad város főispánját egyhangú lehesséssel Diszelnökül megválasztották, minek hitelül jelen diszoklevél kiadatik.

Bodor Károly, Csutha Sándor,
jegyző. elnök.

P. H.

Ugyan ilyen szövegű oklevelet kaptak Rimler Károly, Gerő Armin, Bary József és Beóthy Lajos is.

A küldöttséget Csutha Sándor a helyi bizottság elnöke vezette. A diszelnökök igen szívesen fogadták az oklevél átadást, kiknek vezetője szép besséd kíséretében adta át az oklevelet. Az elnökök meleg szavakkal

köszönték meg a kitüntetést és ígéretet tettek, hogy az egyesület felvirágoztatása érdekében a jövőben még odaadóbb munkásságot fejtenek ki.

Az eltűnt patriárka.

Az érkezett jelentésekből kétségtelenül megállapítható, hogy Bogdanovics Lucián patriárka halott. A nyomozás is lemondott minden reményről, hogy a magyarországi szerb egyház fejedelmét élve megtalálja.

Zubkovics püspök nyilatkozata.

Zubkovics püspök, aki a „Hotel Wissmayer“-ban szállt meg, egy hírlapiró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Azokból a jelentésekből, a melyeket Bad-Gasteinba érkezésem óta illetékes személyektől nyertem, az a szilárd meggyőződés alakult ki, hogy a patriárka csak egy elszomorító szerencsétlenség áldozata lett.

Most már minden igyekezet csak oda irányulhat, hogy valami módon, ha lehetséges, megtaláljuk a holttestet. Küldetésemnek célja, hogy a kutatást ez irányban teljes erőmmel előmozdítsam.

A Bogdanovics patriárka halálával megüresedett egyházi főméltóság betöltéséről is nyilatkozott Zubkovics püspök. Elmondta, hogy a szerb egyházi jogi felfogás szerint a patriarkátus megüresedése után nyomban átveszi az egyház vezetését a legidősebb püspök, amint az ez esetben is megtörtént. A pakráci püspök szerda óta már Karlócán van.

A patriárka hagyatéka.

Zubkovics püspök ma délelőtt az itteni előljárásági irodaigazgató és két tisztviselő jelenlétében felvette a hagyatéki leltárt Bogdanovics patriárkának a szállodai lakásán visszahagyott értékeiről. A hagyatéka a nagy arany érseki kereszt mellett csak öltözékekből és utazási készletekből áll. A másik aranykeresztet, a láncot és az érseki diszurháját Zubkovics püspök magához vette. A hagyatéki leltárba felvett ingóságokat a gasteini előljáróság Karlócára fogja átküldeni.

Semmiféle írásbeli följegyzést nem találtak a patriárka szobájában. Dr. Vaszilievics, a patriárka sógora a szomszédos bőségek kiküldöttjeivel a patriárka holtteste keresésére indultak.

Nem találják a patriárkát.

Az expedíció kutatása ma délig nem járt eredménnyel.

Dr. Vaszilievits Emil a patriárka életbiztosításáról elterjedt hírekkel szemben azt a közlést tette, hogy Bogdanovics Lucián félmillió koronára volt biztosítva.

A király kabinet-irodája naponta jelentést kap Badgasteinból.

Hétfőn átkutatták az Ache-patak vízeseinek környékét, de nem akadtak a patriárka holttestére. Ma reggel külön expedíció ment, hogy felkutassa az ugynevezett Gasteiner Klammot, ahol a patak egy rendkívül mély szorosban meredek sziklákról zuhog le. Hosszu kötelekre eresztett szigonyokkal dolgoznak. Az expedíció eddig még nem tért vissza.

Az eltűnt patriárka.

A gasteini jelentéseket Karlócán nyugodtan fogadják és a Bogdanovics haláláról elterjedt különböző verziókat bizonyos kétkedéssel ítélik meg. Nikolics Miron, a legöregebb püspök a szinodusistatutum értelmében ideiglenesen átvette a metropólia vezetését. Általános rosszalást kelt, hogy a karlócai metropóliai körök csak hat nappal a patriárka eltűnése után és akkor is csak Sevicek ujvidéki püspök sürgetésére határozták el magukat arra, hogy kutató bizottságot küldjenek Gasteinba.

JOL SIKERÜLT a Rhédey-kerti ünnepély.

2500 K az árvizkárosultaknak.

*

Vasárnap délután 2 órától valóságos emberáradat hömpölygött a Rhédey-kert felé. Az utcákon egymást érték a tréfásabbnál tréfásabb menetek. Volt vasárnap délután minden az utcán. Eszkimók, gnómok, óriások, állatfejes kétlábuak kacagató csoportjai után csinos, izléses virágos kocsik gördültek. A kocsikból mosolygó, rokkoló kapi-sonós bájos gyermekek integettek a bámuló járókelőknek.

Kint a kertben, a nagy köröndön pedig sátor sátor mellett állott. Rikító felírások, ötletes plakátok és kikiáltók csalogatták a kacagó embereket.

Potom 10 fillérért minden belépő oldalnyílalásig kacaghatott a bohókás mutatványokon. Volt büffe az éheseknek (ezek nagyon kevesen voltak) és ital sátor a szomjasoknak (ez annál több.)

Hordófutás, zsákfutás, lepényevés, tüzi-játék. Este 8 órakor pedig sikerült kabaré előadás a szinkörben. Kabarészámokat adtak elő: Antalfy Margitka, Weisz Jucika, Faragó Dezső, Kovács Béla, stb. léptek fel, akik ügyes mozgásukkal sok tapsot arattak. Fellépett még Hody Juliska is, aki gyönyörűen énekelt egy pár chansont.

A népünnepély eredmény: tiszta 2500 korona, amely összeget az árvizkárosultak között fognak kiosztani.

OCCASSIO ELADÁS

a nyári idényre

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Jó házból való fiu tanulóknak felvétetik.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol orias választékban kaphatok: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumilepedők, vatta és mindenféle szülészeti és betegápolási cikkek.

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

Rejtélyes házasság.

**Rituális zsidó esküvő
a Püspök-fürdőben.**

I. FEJEZET,

melyben Ilonkának férjét találnak.

Grünfeld Bernát bőrkereskedő és gondos családapa Nagyváradon. Különbösen hithű zsidó és egy leánynak Ilonkának az apja. Hozomány a mai rossz gazdasági viszonyok között Grünfeldéknél sem volt valami bővében, hozomány nélkül pedig férjhez adni egy leányt, ahoz valóban művészet szükséges. Ilonka már nagy leány volt és tudott volna szeretni is, ha lett volna kit. Grünfeld tehát nem hagyta sokáig epedni a lányát elhatározta, hogy férjet keres az ő egyetlen gyermekének. Volt Váradon egy csinos fiú, Herskovits Sándor, akit legalkalmasabbnak talált az öreg Grünfeld. Nem sokáig gondolkodott a terve felett, egy-kettőre meghódította magának a lánya részére a fiatal embert. Herskovitsnak állást csinált a Moskovits cipőgyárban. Tehát volt állás, az Ilonkának is tetszett a fiú, aki szintén nem idegenkedett a szemre való leánytól. Egyszóval kész volt a szerelem és rohamosan közelgett az esküvő ideje. A fiatal ember már mint sógor, vő, kedves rokon stb. ként szerepelt. Ki tudja mily boldog fejleményei lettek volna a dolognak, ha a nagy szerelemben csak egy kis prózát is vegyitenek a fiatalok. Sajnos ezt elfelejtették s a fiatal ember elfelejtett a cipőgyárban szorgalmasabban dolgozni. A gyár igazgatósága, hogy visszanyerje a fiatal embert a munkának, áthelyezte Pozsonyba, ahol Herskovitsnak még mindig nagyobb volt a szerelme, mint a munkaköve.

A vőlegény elveszti az állását, de azért a fiatalok szeretik egymást.

A nagy szerelemnek az lett a vége, hogy Herskovitsot a pozsonyi hivatalból kénytelenek voltak elmozdítani. Ilonka nagyon örült ennek az új fordulatnak, mert Herskovits az elbocsátás után egyenesen Nagyváradra jött, ahol a menyasszonya és a leendő apósa várták. Az öreg Grünfeld azonban korántsem örült a viszontlátásnak, sőt, megszűnt az állás, megszűnt a további összeköttetés is. Hallani sem akart többet Herskovitsról. Viszont Ilonka meg Herskovits arról nem akart hallani, hogy ők elveszítik egymást. Nem volt tehát más tenniük, mint az öngyilkossághoz folyamodni. Átnézték az összes lapokat és az öngyilkosságok rovatából tanulmányozták a zsiroszódát, revolvért, köteleket, borotvát, vízbefúrást, szén-gázmérgezést, harakirit, ehenhalást, a toronyból való leugrást.

II. FEJEZET,

melyben a fiatalok nem lesznek öngyilkosok, vagy ki tudja?

Végül abban állapodtak meg, hogy legjobb lesz, ha mint férj és feleség egymáséi lesznek. Ennek pedig csak egy módja van, ha tudniillik ők maguk intéznek el mindent, mert az öreg Grünfeld egészen más véleményen van. Herskovits tehát a romantikus oldalát fogta fel a dolognak. Megegyezt a leánnyal, hogy otthagya a jó meleg szüleiházat egy zordon éjszaka megesküszik vele zsidó rítus szerint.

A fiatalok megesküsznek az erdő közepén.

Ilonka egy hűvös éjjel ott hagyva a leányszobát, lelopózott az utcára, ahol már egy két fogatú kocsit várta. A kocsiban Herskovics ült. Egy negyedóra múlva két kocsit robogott a sötét éjszakában a Püspök-fürdő felé. A fürdő közelében megállottak, ahol a két kocsiból a következő s a történetünkhöz föltétlenül szükséges személyek szálltak ki Herskovics Sándor Grünfeld Ilonkával, két tanu és egy bocher, aki az esketési teendőkkel már meg volt bízva. Hangtalanul nyomultak be az erdőbe. Utközben a felriasztott madarak ijedten rebentek fel, a százasod fák titokzatosan összesugtak felettük. Mégcsak az egyetlen világító szer az éjszaka pompás reflektora a hold is rövidzárlatot kapot és hirtelen elsötétült. Ők pedig mentek az erdő mélyébe egy kicsi, de fontos sátorba, melyet előre elkészítettek.

Maziltov.

A megérkezés után nyomban előkerültek a bocher műszerei a thalesz, atvilem, a nagy csattos talmud és kezdetét vette a szertartás. Mintha csak a nagypiaci zsinagógában lettek volna. A bocher lehozta a fiatalok gyűrűit, kicserélte azokat, a szíjjakkal összekötözte a kezeket, a nagy csattos talmudból felolvasta az idevonatkozó imákat és házastársaknak jelentette ki őket, mire a tanuk rámondták

— Maziltov!

A III-ik FEJEZET.

melynek folyamán minden kiderül s a bocher törvény elé kerül.

Grünfeldék reggel észrevették, hogy Ilonka hiányzik, mire azonban keresni akarták, már meg is került, még pedig a fiatal emberrel, akit úgy mutatott be mint a férjét. A polgári házasság ugyan nem történt meg, de Grünfeld hithű ember lévén, kénytelen volt elfogadni a vallása szabályait, melyek szerint a bocher által összekötött felek hitveseknek tekintendők. Lett nagy felfordulás erre. Grünfeld ment a rabbihoz. A rabbi azonban nem tudott tanácsot adni. A család azt mondta indítson válópert.

— Hogy indítsak én válópert, mikor ők nem akaruk válni!

A zsidó vallás szabályai szerint különben is ilyen esetben a rabbi nem választhatja el a feleket. Történetünkben az egyedüli szenvedő fél a bocher, akit e szerepléséért meglehetősen pénzbüntetést fog sújtani. Ez különben Herskovicsra mellékes, a fő, hogy ő Ilonkát megnyerte és Grünfeldnek most állás után kell néznie, ha nem akarja, hogy az ő veje a leánnyal együtt éhezzen.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiú kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cegnel kaphatók.

..HÍREK

* **Személyi hír.** Dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő Nagyváradra érkezett.

* **Ülések a vármegyén.** A jövő héten tartandó megyegyűlés tárgysorozatának előkészítésén most dolgoznak a referensek. Az előadói javaslatokat e hét folyamán tárgyalják le a különböző szakosztályok. Ma délelőtt a jegyzői nyugdíjbizottság, 12-én a negyedik, 13-án első és 16-án a második szakosztály fog ülést tartani.

* **Az adókvető bizottság működése.** A nagyváradvárosi adókvető bizottság szeptember hó 12-én kezdi meg működését. Ezuttal nem a városházán, hanem a kir. pénzügyigazgatóság épületében, az első emeleti tárgyaló teremben.

* **Ülések a városházán.** Ma, szerdán, szeptember 10-én délelőtt 10 órakor az igazoló választmány, szombaton, szeptember 13-án délután 4 órakor pedig az Apolló építése tárgyában kiküldött bizottság tart ülést.

* **A vármegye virilisei.** Tegnap járt le a megyei legtöbb adót fizetőnévsorának a közszemlére való kitétele. A letelt határidő alatt hat felszólamlás történt. A beadványokkal tegnap foglalkozott az igazoló választmány. Az ülésen Pally Lajos elnökölt. Az első felszólamlást Weiszberger Ármint tette, aki Kohn Mórnak a törlését kérte, de hogy miért, azt adatokkal nem támogatta, ezért el is utasították. Kétszeresen kérték adójuk számítását Weisz Jakab, dr. Papszász József, Rokszin Miklós, Klór Antal, Mátray Ákos, Gyalokay Sándor. A választmány a kérelmeket teljesítette is.

* **Kettős eljegyzés.** A szentjohbi Pauliár-családnak kedves ünnepe volt most a családban történt kettős eljegyzés. Pauliár Jolán daruvári Julián egyesületi tanítónőt két hét előtt jegyezte el Mészáros Károly odaváló igazgató tanító, nővérét Magduskát pedig vasárnap jegyezte el Herling Károly előkelő verseci kereskedő.

* **Uj postahivatal** Biharvármegye Érábrány községében működő távbeszélővel egyesített postai ügynökséget 1913. évi szeptember hó 11-én posta- és távbeszélő hivatalá alakította át az igazgató.

* **A Katolikus Kör választmánya** ma este 6 órakor tartja rendes havi ülését a Kör könyvtári helyiségében.

* **A Kraszna vize Biharvármegyében.** Említettük, hogy a Kraszna vize Biharvármegye igen tekintélyes részét, az Érmelléken vízzel borította, mert Ákos és Érand-réd között nem építették ki a Kraszna gátját s így a víz átesap Biharvármegyébe, ahelyett, hogy a rendes medrében futna le. Állítólag ezt az ecsedi lép érdekében hanyagolták eddig s így Biharvármegyében száz

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

és száz hold kerül minden nagyobb áradásnál víz alá. Az érdekltség most megmozdult s panaszszal fordult a miniszterhez és Biharmegye alispánjához. Mint értesülünk Vinnay osztálytanácsos, mint a miniszter kiküldöttje, szept. 11-én kiszáll a helyszínére, Ákos községbe, hogy megállapítsa a Kraszna árfolyását. Ez alkalommal a helyszíni szemlén jelen lesznek a kulturmérnökség, Korbély József ig. főmérnök és az érdekltség.

* **A sarkadi polgári iskola.** Az utóbbi időben nagy port vert fel a vallás- és közoktatásügyi miniszternek ama rendelete, hogy a polgári iskolák magántanulói csakis a sarkadi állami polgári iskolában tehetnek vizsgát. E rendelet tulajdonképpen annak a rengeteg sok visszaélésnek a megszüntetésére irányult, amelyeket a más, községi és felekezeti iskolákban tapasztaltak a magánvizsgálatok alkalmával. E rendelet megváltoztatása végett az érdekeltek iskolák nagyszabású mozgalmat indítottak, azonban a miniszter ragaszkodott előbbi álláspontjához és érvényben hagyta a rendeletet. Sarkadon most mént végbe az első ilyen magánvizsgálat. Összesen huszan vizsgáztak le. A tanfelügyelőség részéről Vasady Lajos tanfelügyelő jelent meg. A tanfelügyelő egyidejűleg megtekintette az iskolát és a legnagyobb meglepődésének adott kifejezést. A második magánvizsgálat karácsonykor lesz, amikor legalább ötvenen tesznek vizsgát.

* **Eljegyzés.** Szombatfalvi Barabás Árpád eljegyezte Kádár Ieuka urleányt.

* **Ujabb kolera.** Temesmegyéből a kevevárdai főszolgabíró tegnap távirati értesítést küldött az alispánnak, hogy Deliblát községben két kolera eset fordult elő. Az eset annál nagyobb jelentőségű, mert Deliblát községében most nagyvásár van. Az értesítés alapján az alispán tegnap az összes járási főszolgabírókat utasította, hogy a kolerával fertőzött községből jövő összes vásárosokat, akik között sok najesár és kucpe van, öt napos megfigyelés alá vegyék.

* **Megnyit a Nizzai virágcsarnok!** A mai napon a Fő-utca 13 szám alatt Weiszlovits A. és fia első nagyváradai temetkezési vállalat mellett az ujonan épült Apolló épülettel szemben egy mai kornak teljesen megfelelő virágüzlet nyílt meg, ahol mindennemű csokrok és koszorúk, valamint a virágkötészet összes munkái a világhírű Nizzai minták szerint lesznek előállítva, ugyancsak igazi olesó Nizzai árakért, ugyanott kapható mindennemű palma, szoba és kerti növények, már egy próba megrendelésnél is meggyőződhetnek róla olvasóink, hogy kevés pénzért is, mily szépet vásárolhatnak a fentirt virágcsarnokban.

* **Gyilkosság a kissebesi korcs-mában.** A mult hét szombatján véres esemény színhelye volt a kissebesi vendéglő. Ravasz Pál máv. altiszt, a kissebesi állomás raktárnoka jegyben járt a kissebesi kőbánya egyik tisztviselőjének leányával. Ebből kifolyólag haragudtak rá s állítólag felbéreltek több oláh legényt, hogy bánjanak el Ravasz Pállal. A kissebesi vendéglőben találkoztak a felbérelt legények Ravaszszal s megtámadták, hogy agyonverjék. A letepert em-

ber, mikor már látta, hogy az élete komoly veszedelemben forog, félkezét kiszabadította s a zsebében levő browninggal bántalmazóira lött. Ezek egyikét: Bulzám Miklóst találta a golyó, aki végig terült a földön s pár pillanat alatt meghalt. A többi oláh legény a lövésre szótfutott. Ravasz Pál azonnal bement Bánffyhunyadra s a csendőrségnél jelentkezett. A háta, karjai, feje, telve vannak kék foltokkal, annyira összeverték. A csendőség letartóztatta Ravaszt, de megindította a nyomozást, hogy támadóit kipuhatolja.

* **A szociálisták gyűlése.** Tegnap este 7 órakor a nagyváradai szociáldemokraták gyűlést tartottak. A nagy hangon hirdett nyilvános gyűlésen mindössze 120 ember jelent meg. Nem is gyűlés volt az. Csak olyan összejövetele. A munkásság zöme nem tartotta érdemesnek, hogy megjelenjen és végighallgassa Rozvány Jenő egyetlen szónok nyögdecéselését. Mert bizony csak nyögdecéselés volt az. De azért volt „lelkese-dés” is. Egy pár véresszáju elvtárs harsányan közbekiabált. De az elnök ur leintette őket. A gyűlés tárgya a rendőrség munkájának kritizálása és a városi „panamákat” leleplező röpiratra vonatkozó indítvány volt. Persze gőzerővel gazemberezték a rendőrség vezetőit és elfogadták az indítványt. Hiszen jól keresnek most a munkások. Futja a röpiratra a költség. Nyolc órakor egy jól meghizott elvtárs hazakergette a munkás-„tábor”.

* **Ujabb botrány Radó Ferenc miatt.** Ismeretes, hogy Radó Ferenc szalontai zsidó tanítót az iskolaszék felfüggesztette és megtiltotta neki a tanítást. Vasady Lajos tanfelügyelő azonban megsemmisítette ezt a határozatot és Radót visszahelyezte. Tegnap reggel Radó meg is kezdte a tanítást. Kilenc órakor azonban Goldner Herman iskolaszéki elnök levélben felszólította Radót, hogy hagyja abba a tanítást. A tanító természetesen nem engedelmeskedett, hanem a délutáni órákat is megtartotta. Goldner erre lezáratta az iskolát, hogy másnap Radó ne taníthasson. Azonban Radó elhatározta, hogy ha zárva lesznek a termek feltöreti őket, de mégis megtartja a tanítást. A városban elkeseredéssel tárgyalják Goldner eljárását.

* **A grófnő multja.** Hatalmas új műsorral kedveskedik a Vigadó mozgósínház szerdán és csütörtökön. Bemutatóra kerül „A grófnő multja” című két felvonásos modern társadalmi dráma, a filmujdonságok nevezetes terméke. Gondoskodott ezenkívül kacagató ujdonságokról is az igazgatóság, így műsoron van ezuttal először „Palkó és a foti” bohózat, továbbá „Az életmentő” pompás vigjáték. „A két vándor”, angol életkép és a „Gaumont híradó” látványos filmje egészíti ki a nagyérdekltségű műsört.

* **Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki intelligens családok találkozó helye. *Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek* részére külön termek. *Kitűnő italok, izletes magyar konyha.* Abonensek elfogadtatnak. Szíves pártfogást kér a bérlő.

* **Megölte az urát.** Titokzatos eset foglalkoztatja jelenleg a margittai csendőrséget. Tegnap reggel történt, hogy a sárszegi előjáróságon megjelent Kürtös Ilona egy harminc éves asszony, aki évek óta vadházasságban élt Varga Ferencel. Az asszony kétségbeesve panaszolta el az előjárósági tagoknak, hogy az ura meghalt. A bejelentésre megjelent Varga Ferenc házában a halottkém és megvizsgálta a hullát. A hulla ott feküdt az ágyban. Körülötte minden a legnagyobb rendben volt. A hatósági közeg már majd kiadta a halotti bizonyítványt, mikor a hulla nyakán feltűnő kék foltokat vett észre. Gyanusnak találta az esetet és jelentést tett a dologról a községi jegyzőnek. Nyomban csendőrök szálltak ki a helyszínére, ahol megállapították, hogy Varga Ferenc természet ellenes halállal mult ki. Azonnal vállatóra fogták az asszonyt, aki azt adta elő, hogy mikor ő reggel eltávozott a házból Vargának semmi baja sem volt. Ő az ágyban hagyta az urát. És délelőtt, mikor visszatért, már halva találta. Tagadja, hogy ő ölte volna meg. Az esetet bejelentették az ügyészségnek is. Margittáról ma reggel fog kiszállni a járási orvos és a bírósági kiküldött. Az eddigi nyomozás során annyit állapítottak meg, hogy Varga rossz viszonyban élt Kürtös Ilonával. Napirenden volt a perpatvar nálok. Valószínű, hogy a gyilkosság is egy ilyen perpatvar következménye volt. A további részleteket a mai megtartandó vizsgálat fogja felderíteni. Az asszony jelenleg őrizet alatt van.

* **Halál a pataokban.** Tegnap déli 12 órakor borzalmas módon lelte halálát egy kis két éves leányka a terjei pataokban. *Krisztina* Vilma testvérével, Veronkával a patakba ment fürdeni. Fürdés közben a két éves kis Vilma magára maradt és a vízben elesett. Testvére csak akkor vette észre a leányka elesését, mikor már az a vízben megfulladt.

* **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad *iskolai tantárgyakból*, valamint *zongora és hegedűből*, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít *rajzot és olajfestést* is. *Lakatos-utca 11. sz. a.*

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett *javitással együtt Hatvány és Szentmiklósy szűesök*, Nagy Sándor-u 1.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legujabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

* **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadozoz 1-20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

Mig a készlet tart! A volt Fráter és Kosminszky cégtől fennmaradt árukat megvettem és azt 26-ától kezdve elárusítom a volt helyiségben Rákóczi-ut.

ÁRJEGYÉK KIVONAT.

Női harisnya kötött, ezelőtt	— 70 fill. most	— 28 fill.	Ezenkívül himzések, csipkék, szalagok,
Férfi zokni	1.10	— 28	zsebkendők és minden raktáron levő
Finom mintás	1.40	— 60	árúk igen olcsó árért.
Selyem ernyők	7 — kor.	3.30	
Len férfi zsebkendő	1.50 fill. most	— 46 fill.	

Klein Sándor és Tsa

x **Tekintettel** az előrehaladott időre mélyen lecsökkent árakban árusítjuk a nyári újdonságokat, **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-uti üzletében. Finom gyászkalapok és fátlyok is kaphatók. Telefon 130. szám.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és eloth kötélyek, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű közimunka anyagok. Csőből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillérért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkeik olcsóan csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczi-ut 18.

x **Meghívó kóstolóra!** Chokoládéval töltött tápláló és hizlalo mézes sütemény megízlelésére, ezen elsőrangú cikk jószágáróli meggyőződés miatt Nagyvárad és vidéke közönségét tisztelettel meghívják **Benedek Testvérek** a kávé és fűszer szagmentes Czukorka Bonbonier tulajdonosai a Bémer-téri korzón.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár r.t.

x **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja** automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkeiben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telepen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Anyám, Édes Anyam!** Ide figyeljen azt mondta a tanító bácsi, hogy a legtöbb fiú és leány az iskolatászkákat, tolltartót és könyvszíjat a **Párizsi Bazárban** vásárolja, a Sas palotában a Szent László téren. Menjünk mi is oda, legalább gyönyörködöm a sok szép játék és ajándéktárgyakban.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20 (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **Kálvária-utca 20** számú új háznál egy földszinti utcai modern 4 szobás lakás november elsőre jutányos áron kiadó.

* A **kocsiartató** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira Bathory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-esiszokolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-áron, levelekre válasz.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Fényes kitiütetés.** Egy nagyváradai cukorka és csokoládé nagykereskedőt fényes kitiütetés ért. Kitiütetésnek nevezhető ugyanis az, amidőn a sok pályázó közül Vilmos német császár kedvelt cukorkáinak elárúsításával Theodor Hildebrand berlini gyáros, udvari szálító, az itteni Aszódi Mihályt, az erre hivatott elismert cukorka szakembert bizt. meg az egyede árusítással. Így a közeli napokban már a nagyváradai elite közönség élvezettel fogja fogyasztani a világ legelső berlini cukorka különlegességeit és így bizonynyal a cukorka szakértők megfogják tudni bírálai, hogy cukorkát és csokoládé bonbonokat mindig az Aszódi üzletében lehet beszerezni. Múltán 3 üzlettel rendelkezik, fogyasztása igen nagy, azért cukorkái mindig frissek és élvezhetőek. Fő-üzlet Kossuth-utca, fiókok Rákóczi-ut és Kert-utca. A Rákóczi utcai üzlet, mivel csak cukorkákat árusít, vasárnap egész nap nyitva van.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20-25 szimig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiú boksz cipő 35-39 számig 7 korona, női chevron vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevron vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketénél**, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **Üssi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órában kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerőstökkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó áron szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagó-kapu mellett

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Tekintettel a rossz pénzvisszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m. esipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** urit, női- és papi szabókat. Meglepeő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc-utca 17.** Telefon 832 sz.

x **Magyarország első női tambura zenekara a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban ujonnan átalakított helyiségében hangversenyez az országos hírű **MATYOK** Péter tambura (Paganini) vezetésével egy elsőrangú erőkből összeállított női tambura és énekkar u. m.: Kővári Rózsika Steuvurz, Rácz Margit, Juhász Ilonka, Eördögh Aranka, Siniciu Juliska, a gazdagon összeállított műsorból különösen kiemelendő a Gyöngyi duett remek énekszámakkal. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenet. Szives pártfogást kér Matyok Péter.

x **Vörösbor!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés **csemegezőllő**; kitűnő peccsenye és pezsgőborok; **kőbányai** maláta és szalon sörök, **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház** emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

**Utazó bőröndök,
utazási cikkeket
legjobban és leg-
olcsóbban**

**STERNBERGNÉL,
Szent László-tér 2. sz.**

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, cseppfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visszázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák**

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Kováts Kálmán

műasztalos

Nagyvárad, Vambáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butórokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemű asztalos munkák t. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

ZENE-ÉS MŰVÉSZET

Fischer Ervin áll. kép. okl. zene-tanár vezetése alatt álló Nagyváradi zeneiskolában a beiratkozások zongora, hegedű és gordonka tanszakra már megkezdődtek. Beiratkozni lehet szept. 4-ig naponta d. e. 9-1-ig az intézet helyiségében Nyomda-utca 4. (Szaniszló-utca sarok.)

SZÍNHÁZ

A színházi bérletek. Az előre tervezett három nap alatt nem sikerült lebonyolítani a színházi bérletek ügyét. Mint értesülünk, tegnap este Halmay titkár elutazott Nagyváradról s visszatérte után, a jövő hét folyamán fog rendelkezésére állani a bérelni szándékozókknak.

SPORT

Két sportdélután.

A kettős ünnep alkalmából igen érdekes s a népiünnepély konkurrenciája mellett is elég látogatott versenyek voltak a Sporttéren.

A két sportdélutáni versenyek legjelentősebb mozzanata a budapesti MAC atlétáinak szereplése, kik Nagyvárad vándordíját végleg elhódították.

Érdekfeszítő volt a kolozsvári KAS és az NSE új csapatának igen erős küzdelme a football pályán, a NAC óriási goal arányu győzelme a BVC győnge csapata felett.

A Törekvés és NSE bajnoki mérkőzése már délután 1 órakor kezdődött. A Törekvés az első félidőben igen jól állta a helyét 0:1-re huzva ki az időt, az eset 1 goal is csak véletlen.

A második félidőben azonban megtölte erejét a NSE brilliáns technikája s Major minden ügyes védelme mellett is 8:0-ra végződött a meccs. A Törekvésben kivált Szilágyi, a Varga fiuk és Major játéka, továbbá Muharos és Németh. Az NSE második szép győzelmében az egész egymást megértő csapatnak része volt, a tétlen maradt kapus kivételével.

A meccs után athlétikai verseny következett.

Kisasszony napján két élvezetes football mérkőzés esett. Előbb a NAC játszott hosszabb pauza után a BVC-bal. Ennek érdekességét az az óriási fölény és goalzápor adta meg, melyet a NAC produkált. Kerekszám 24 azaz két tucat goalt kapott a BVC a NAC-tól a versenyen, de bizony 25-öt is érdemelt volna oly gyenge volt, bár a csapat meg volt erősítve . . .

Ezután jött a legizgalmasabb program-pont. Félőtkor állt ki az NSE erős ellenfelével a híres KKASC-vel. Mindkét csapat forszírozta a győzelmet. Az NSE eddigi ve-

retlenségét akarva megőrizni, a KKASE jó hírnevét iparkodva beigazolni. Utóbbiban a jeles Nagy Józsi, Nászta, Oblath, Mazenleitner, az NSE-ben Horváth, Szury, Röczkői, Borszéky mesterkedtek legnagyobb erővel a goalok kicsikarásáért. Olyan erős tempóju volt a játék, hogy sokszor el is fajult, főleg az NSE emberei részére irható a sok durva játékhiba. Mindkét félidő elején a kolozsváriak jönnek frontba, majd az NSE is belemelegszik és változatos, de sokszor erőszakos lesz a játék. A KKASE lövi az első goalt Nagy Józsi révén, melyet Szury egyenlít ki, az NSE részéről. A játék másik felében Nászta adja be az újabb goalt Raicznek, melyet az NSE-ánál nem tud helyre pótolni, sőt több veszélyes lövés éri még a NSE kaput, úgy hogy szerencse, hogy csak 2:1 arányban ért véget a sötétben a meccs.

Schlésinger folytonos láрма közt egyikét mutatta be a legsikertelenebb bíraskodásának. Miatta majdnem levonultak a kolozsváriak a pályáról.

A Nagyváradi Sport Egylet országos atletikai versenye.

Ezuttal a hagyományos eső elmaradt s a nagyszámu előkelő közönség zavartalanul élvezhette a szépen sikerült versenyt, melyet az NSE rendezett s amelyen nem egy érdekesítő küzdelem tartotta izgalomban a közönséget s egy gyönyörű eredmény láttára tört ki zajos tapsban.

A verseny legérdekesebb eredménye föltétlenül a Gáspáré, aki a 181 cm-t a legnagyobb könnyedséggel vitte át. Ő érte el egyúttal a Nagyváradi pályán a rekordot is, melyet dr Somydy István 175 cm.-el tartott. Az NSE tiszteletdíját nyerte.

Sulydobásban Mudin Imre MAC szintén nagyszerűen szerepelt, amenyiben 13'65 mt. dobott. Eredménye szintén pályarekord nálunk.

A távolugrásban erős küzdelem folyt Kósa MAC és Hadházy DTE között. Eleinte Hadházy vezetett, de azután a rutinizottabb Kósa került fölénybe s 640 centiméterrel győzött. Rendkívül tehetséges ugrónak mutatkozott be Gáthy NSE, aki tréning és stílus nélkül 616 cm-t ugrott s harmadik lett.

Értékes győzelmet aratott a NSE rendkívül szorgalmas, fiatal atlétája, Borbély Lajos, aki nem kisebb budapesti athlétákat győzött le a diszkoszvetésben, mint Mudin Imrét és Istvánt. Ez volt különben a vándordíj egyedüli száma, amelyben az NSE volt fölényben a NAC fölött. A győztes Fráter Pál dr szép tiszteletdíját nyerte.

A rudugrásban Szemere MAC győzött Hadházy DTE ellen 325 centiméteres impozáns eredménnyel.

Beretzky, az NSE atlétája végrekidobta a gerelylyel igazi formáját s 56'17 m.-rel meg is nyerte a gerelydobó versenyt.

A 100 yardos síkfutásra kiírt tisztelet díjat Felőbüky MAC nyerte, a betegsége miatt formáján alul futó Varga NSE ellen, aki feladta a küzdelmet.

A kalapácsvetés (handicap) meglepetésre az NSE győzelmét hozta. Keszthelyi NSE győzött 36'39 m.-el klubtársai, Borbély és Beretzky ellen, míg Mudin István MAC igazi formáját nem bírta kidobni.

Az 1500 m.-es stafétát a MAC természetesen könnyen nyerte a 2 tartalékkal.

A 8 versenyszámra kiírt vándordíjat a MAC végleg megnyerte.

TANÜGY

Tanítóválasztás az iskolaszékekben.

Vége, harmadszori összehívásban megtartotta tegnap Nagyvárad város iskolaszéke tanítóválasztó ülését, dr Thury László elnöke alatt.

A kultuszminiszter tudvalevőleg megengette, hogy a közs. polg. fiúiskolánál egy ideiglenes tanítói állást, a polgári leányiskolánál pedig három ideiglenes tanítónői állást végleges állásokká átszervezzenek s ezen végleges állásokra az eddig alkalmazott ideiglenes tanerőket megválaszthassák.

Ehhez képest titkos szavazással a polg. fiúiskolához Boros Béla segédtanítót rendes tanítónővé; a közs. polgári leányiskolához pedig Sándor Klára, Kovács Pirocska és Herczog Mária segédtanítónőket rendes tanítónőknek megválasztották.

Elnök bejelentette, hogy Petrás János elemi iskolai tanító állásáról lemondott, mert az ipariskolához megválasztották. Hatalmazták fel az elnökséget, hogy a megüresedett állásra a pályázatot akként irhassa ki, miszerint az állásra tanítónők is pályázhatnak.

Imrik S. Zoltán indítványozza, miszerint a pályázatot akként írják ki, hogy tanítónőt csak az esetben választanak ezen állásra, ha megfelelő férfi-tanerő nem pályázik. Ezzel nem a tanítónők képességét akarja kicsinyíteni, de a fegyelem fenntartására alkalmasabbnak találja a férfi tanerőt.

Elnök megjegyzi, hogy az iskolaszékek módjában van férfi tanerőt választani. Mivel azonban az új beosztás szerint éppen egy 2-ik osztály ellátásáról van szó, a tanítónőket sem zárják ki a pályázatból, annál is inkább, mert ma már kevesebb férfi tanerő pályázik.

Imrik S. Zoltán a felvilágosítás után indítványát visszavonta s így az elnök előterjesztését fogadták el.

Ezzel véget ért az ülés.

EGYESÜLETEK

Birósági tisztviselők vándorgyűlése.

A kir. törvényszék esküdtszéki termében tartotta meg vándorgyűlését vasárnap délelőtt az Igazságügyi Kezelőtisztviselők Országos Egyesülete.

A gyűlésen résztvett a nagyváradi kir. ítélőtábla, törvényszék, bíróság és ügyészség egész kezelőszemélyzete.

A vidéki járásbírók közül a berettyóújfalui, tenkei, élesdi és a magyarcsékei bíróság kezelőtisztjei képviseltették magukat.

Az I. KTOE központja Bernáth Elek budapesti kir. ítélőtáblai segédhivatali főigazgató egyesületi elnököt Úpor Géza büntetőtörvényszéki irodatiszt egyesületi titkárt, Loibl Győző, Kotzó Árpád VII. ker. járásbíró, Fekete József igazságügyi minisztériumi és Perlaky József kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki irodatiszt választmányi tagokat küldte ki.

A vándorgyűlést Bernáth Elek főigazgató elnök gyönyörű beszéd kíséreté-

ben nyitotta meg és azután Upor Géza titkár magas színvonalon álló beszédében fejtegette az egyesület célját és fenállásának szükségességét tömörülésre és kitartásra buzdítván a jelenlevőket.

A frappáns beszéd hatása alatt egyhanguan határozta el a gyűlés a nagyváradi csoport újjáalakulását és Benes Albert irodafőtiszt korelnöklete alatt Kőrözy Árpád kir. törvényszéki irodaigazgatót elnöknek, Fekete Károly vizsgálóbírói irodatisztet társelnöknek, Löwenstein Mór nagyváradi kir. járásbírói kezelőtisztet titkárnak, Benes Albert főtitstet pénztárnoknak és Berényi Józsefet ellenőrnek választotta meg.

A Budapestre érkezett vendégek tiszteletére szombaton este bankettet rendeztek, melyen Ponorán Lukács kir. itélőtáblai főigazgató is részt vett.

A vendégeket Benes Albert főtitst üdvözölte, majd Upor Géza titkár remek beszédben köszönte meg a figyelmes fogadtatást. A fesztelen estély csak a késő hajnali órákban ért véget.

Tegnap délután azután a „Fekete Sas” éttermében volt az ebéd, ahonnan délután 5 órakor Gyulára utaztak a vendégek az ottani vándorgyűlés megtartására.

TÁVIRÁTOK

A béketárgyalás.

Konstantinápoly, szept. 9.

A békedelegátusok tegnapi ülése után a bolgár delegátusok a hozzájuk intézett kérdésre azt válaszolták, hogy az az impressziójuk, hogy a törökök a legjobb intenciótól vannak áthatva.

Szófia, szept. 9.

Itt még a diplomaták körében is tartja magát a kormány minden cselekedete elenére is az a hír, hogy tegnap a török lovasság nem rendes csapatoktól támogatva átlépte a Mesta-folyót.

Az orosz flotta gyakorlatai.

Pétervár, szept. 9.

A kelettengeri orosz flotta ma az angol francia vizekre indult. A gyakorlatok állítólag nem politikai jellegűek.

Feloszlatott játékbarrangok.

Budapest, szept. 9.

A belügyminiszter a „Karambor kört” és a „Sakk otthont” a botrányos hazárdjátékok miatt feloszlatta. A vezetőség ellen megindították az eljárást.

Tengerbe zuhant kivándorlók.

Abbáz ia, szept. 9.

Az „Utugara Croata” egyik hajója 460 kivándorlóval Voloskába érkezett. A kikötőben még 200 kivándorló akart felszállni, de a hajó kapitánya nem engedte. Erre valószínűsítést intéztek a hajó ellen. Közben a hajóhid belecsuszott a tengerbe. 30 kivándorló a tengerbe zuhant. Sikerült őket kimenteni.

Felrobbant villamos kábel.

Budapest, szeptember 9.

Tegnap délután a Mária Terézia-terén rövidzárlat következtében felrobbant a villamos kábel. Három kis fiú, akik éppen akkor arra haladtak, súlyosan megsebesült.

Terjed a kolera.

Lugos, szeptember 9.

Méra és Mogyorós községekben 6 koleramegbetegedés történt, akik közül 4 meghalt.

Várkulcsán, szeptember 9.

A község határában gyakorlatozó katonák közül 2 kolerás tünetek között megbetegedett.

NYILTÉR

Uj fűszer- és csemege üzlet.

Tisztelettel hozom az igen tisztelt vevő közönség szives tudomására, hogy Rákóczy-ut 11. szám alatt (az újonnan épülő Apollóval szemben) a volt Molnár Ödön-féle helyiségben egy teljesen újonnan, modernül berendezett

fűszer-, bor-, déligyümölcs és csemege üzletet

nyitottam, hol a leghigiénikusabb kezelés mellett a legfinomabb fűszer- és csemege árut bocsájtom a nagyközönség rendelkezésére. Egyben felhívom a közönség szives figyelmét csokoládé, cukorka és kávé különlegességeim megtekintésére.

Szives támogatást kér, tisztelettel

Harmati Márton.

Telefon 13-26.

Telefon 13-26.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJÁZÓ

H. Á. A zárda cikkének ügyében sziveskedjék este a szerkesztőségünkben fölkeresni. Máról helyszűke miatt kimaradt.

Több kézirat, kevésbé aktuális, a nagy anyagterhelés miatt holnapra maradt.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.17
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.74
Októberi rozs	— — —	8.25
Szept. tengeri (1913)	— — —	8.34
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.44
Októberi zab	— — —	7.72

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	828.—
Osztrák hitelrészvény	—	630.75
4%-os koronajárjék	—	81.30
Osztr. magy. államv.	—	706.50
Jelzálogbank	— — —	428.—

Leszámitoló és pénzváltó	—	518.50
Hazai bank	— — —	287.—
Magyar bank	— — —	562.—
Keresk. bank	— — —	3740.—
Rimamurányi	— — —	707.—
Salgótarjáni kőszén	— — —	777.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1057.—
Közuti vasut	— — —	640.—
Városi villamos	— — —	363.50
Adria	— — —	582.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kölcsönhár, kékkő, auto- és gépolajok és auto-benzin nagy raktára

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötöny saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta felvételnek.

Mindenki muzsikálhat

Wagner «Hangszer-Király» különleges elsőrendű hang-zereivel. Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
Csodaréztrombita, erős rézből 6 korona.
Varázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Harmonika, táncz részére 10 korona.
Óriási beszélgép, kottákkal 40 korona.
Javitási szakműhelyek!

A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkeresztel kitüntette.
Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljen a Wagner névre és a 15. házszámra.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget és a mélyen tisztelt ismerőseimet, hogy a Körös-utcán levő

Korzó-kávéház

vezetését átvettem és azt modernül átalakítottam.

Hetenkint kétszer kedden és csütörtökön a közkedvelt nyári kerthelyiségben

uzsonna-zene

elsőrendű zenekar közreműködése mellett. Családok és összejövetelek kedvelt találkozó helye.

Szolíd polgári árak! Gyors és előzékeny kiszolgálás. Sz. ves pártfogást kér

KATZ ADOLF,
a Csarnok-kávéház volt
fizető pincére.

KORZÓ-KAVÉHAZ.

Zálogkölcsonöket

arany és ezüstneműekre, ékszerekre kulánsan folyósít a

„Biharmegyei Takarékpénztár Zálogintézete“

Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Pénztári órák:

délelőtt 8—12. délután 2—5.

Telefon 148. sz. Telefon 148. sz.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni f. nom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikálók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Árverési hirdetmény.

A nagyvárad, lat. szert. püspökség erdőségeiben a folyó évi makkoltatási jog nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlatok útján a következő napokon fog értékesíteni: a béli uradalomban 1913. szeptember hó 17-én, a miklóirtási erdőgondnokságban 1913. szeptember 21-én délelőtt 10 órakor, a főerdőmérnöki iroda helyiségében.

Az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár, vagy a megajánlott összeg egynegyed része óvadékként letendő, vagy a zárt ajánlathoz csatolandó.

A vételár a bánatpénz betudásával az árverés után azonnal, vagy legkésőbb nyolc nap múlva az uradalom központi pénztárába befizetendő.

Az árverési feltételek az uradalmi erdőhivatalnál valamint az illető főerdőmérnökönél megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913. szept. hó 9-én.

Nagyvárad, lat. szert. püspökség
jóságkormányzósága.

Szőlőbirtokos urak figyelmébe!

Mielőtt

borsajtó

szükségeit beszerznék ne mulasszák el dusan felszerelt raktárunkat megtekinteni, a hol saját gyártmányu

vas álványos borsajtóink

többféle kivitelben előnyös árak mellett szerezhetők be.

Ruff Testvérek

lakatos és gazdasági gép műhelye.

Lukács György-u. 26.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sírkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

RUHÁM

olyan mintha

skatulyából

vettem volna ki,

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító

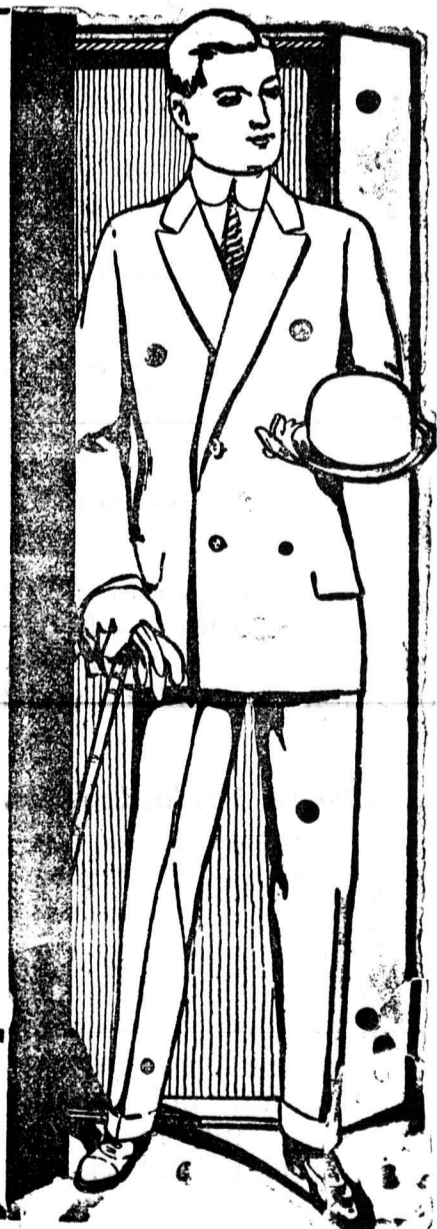
férfi-, fiu-

és
leányka-

ruhatelepén

Nagyvárad, Bémer-tér 4.

Fiókok: Arad, Belgrád, Brassó, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Sofia, Szeged, Temesvár, Zágráb.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét** áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.

ALAPÍTTA TOTT 1898 BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek elől.

93285—II.—913.

Hirdetmény.

Nagyvárad város II-ik kerületében (Ujváros, Kü város) és III-ik kerületében (Váralja, Velence, Csillagváros és Hegy) a III. oszt. kereseti adóra valamint a bányaadó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyéletek adójára vonatkozó 1913. évre elkészített kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok f. évi szeptember hó 7. napján 8 napon át a városi adó hivatalnál a II-ik kerületre nézve a 16-ik, a III-ik kerületre nézve a 25-ik sz. szobában közszemlére kitétetvén, azokat mindenki megtekintheti s az őt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti; ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókievítő bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön értesítés útján tudósíttatnak — terjeszthetők elő.

Az adókievítő bizottság ülései nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik. (I. 1883. XLIV. t. c. 24. §.)

Az adókievítő bizottság a kitűzött sorrend szerint minden egyes községre nézve megvizsgálja az adózók 1913. évre benyújtott bevallását és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat s tekintve tel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezésre álló adatokra, megállapítja minden egyes adókötelesnek adóösszeget, azt még az ülés folyama alatt az illető adólajstromba bejegyezteti és ebbeli végzését kihirdeti.

Az adókievítő bizottság végzése kihirdetvén, az érdekelt adóköteles főinek jogában áll az ülés folyama alatt előszóval az iránt nyilatkozni, kívánja-e az ügyet és ha igen, mely indoknál fogva a felszólamlási bizottsághoz felebezni.

Hason nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelessék bármelyike és pedig nemcsak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél bebizonyíthatni, akar saját magára, akár másra kivetett adótételre nézve.

A felebbezés indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felebbezőnek a kihirdetéstől számított 8 napi határidő adatik.

Az az adózó, aki az adókievítő bizottság ülésében akkor, midőn adóügye tárgyalatott jelen nem volt, a bizottság végzése elleni felebbezését az illető ülés folyama alatt megrovott adózók névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségeül szolgáló ház kapujára való kifüggesztésétől számított 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Oly esetben, midőn az adókievítő bizottság a m. kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott adótétel felemelését határozta, erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem lenne, írásbeli végzéssel külön értesíti oly hozzáadással, hogy ha e végzést fellebbezni kívánja, az abbeli felszólamlás írásban a végzés

kézbesi-ésétől számított 8 nap alatt az adóügyi előadónál vagy helyettesénél vevény mellett benyújtható.

Ellenben azon adózók, kik abban a községben (városban), melynek adólajstromában adójuk kivettett nem laknak és az ülésben jelen voltak a hozott határozatról írásban értesítettnek s fellebbezéseiket a végzés vételétől számított 15 nap alatt nyújthatják be a pénzügyigazgatóságnál.

A felebbezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a fellebbezés tárgyát képező adóösszege, a múlt évre kivettelnél nagyobb, a felebbezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon beül törénhetik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen szóval vagy írásban panaszt emelhet.

A panasz a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál adandó be s felette a magyar kir. közigazgatási bíróság határoz.

A panasznak halasztó hatálya nincs. (1883. évi XLIV. t. c. 34. §.)

Keit Nagyvárad, 1913. évi szeptember hó 5.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére **templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akácz-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézkalács különlegességeket.** Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kezeiöket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Tekintse meg az
Orsolya zárdával
szemben Rákó-
czi-ut Veiszlovich
házban levő

**női
divatüzlet
kirakatait!**

Tájékoztató!!!

Női divat costum kelme
1 K 50 fillértől 6 K-ig.

Blous selymek a legjobb
minőségben ezeltől 6 ko-
rona, most 2 K. 80 fillér.

Messalinok minden
szinben 1.50

Taffet selymek minden
szinben 1.10

Francia delainok . . . 1.10

Mosó cosmanoz bar-
chetek —.60

1 vég vászon 6.—

Férfi sokni minden
szinben —.28

Zsekkendők tuczatja 1.20

Kézi himzett ágy gar-
nitur23.—

Női trikó nadrágok 1.70

Háló ingek 1.70

Nappali férfi ingek . 2.50

Női ingek, corsetták, női
nadrágok, cérna vásznak,

törülközők, fürdő köpenyek,
étkező abroszok, salvetták,

férfi háló- és nappali ingek
és sok egyéb cikkek

hasznó jutányos ár-
ban beszerezhetők.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapítotott 1893. **Freund Benjámín** Alapítotott 1893.
műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.
RITKA ALKALOM.
Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárul-
sítom eddig nem létező leszállított árban, arany-,
ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-
függőket és más ékszerneműeket, kina-ezüst tárgyak,
ingaórák, látszereknél 50% engedmény.

Oláh Sándor
épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.
Elvállal minden e szakmába
vágó új munkákat és javításo-
kat jutányos árban. Takarékos
tűzhelyek állandóan ratáron.
Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jenő
órás, ékszerész és lát-
szerész. Ajánlja dúsán
felszerelt óra és ékszer
nagy raktárát jutányos
árban. **Szent János-u.**
39. sz. Óra és ékszer
javításokat pontosan esz-
közölök.
Tanuló felvétetik.

Táray Sándor
telefon 558. telefon 558.
NAGYVÁRAD
Körözs-utca 11. sz.
Épület és műlakatos viz-
vezeték és vasszerkezeti
munkák.

ÉGI LANT
ker. katolikus imádságos
és énekes könyv, díszes
vászonkötésben
1 K 30 fillérért
kapható a Szt. László-nyomda
részvénytársaságnál.

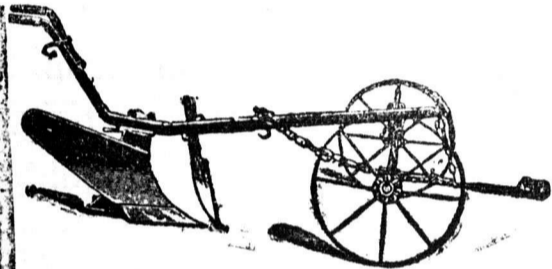
Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban
háló-szoba-, ebédlő- és
szalon berendezéseket,
ugyszintén előszoba és
konyha berendezést.
Hívásra megjelenek.

Petry Árpád
órás- és műszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-
palotával szemben. Mindennemű műszerészi
munkák szakkereskedésében elfogadjatik.

Uj keztyűs és sérvkötő
készítő!!
Keztyűk mérték után
gyorsan és legjutányosabb
árban készíttetnek. Bál i
keztyűk 70 cm. hosszú,
csak 6 korona. Tisztítások
és javítások azonnal esz-
közöltenek **Ruganyos**
sérvkötők 4 korona.
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Ekek, vasboronák őszi szántásra
előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Tern ény tisztító rosta (aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlő-
szőlők (már most is) egrendelhetők jutányos árban présfelüllyomóval,
ezek (mind készpénzfizetés) esetén elős árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmetikai, arc- és
kézpolási, háztartási, hajápolási és általában
mindenféle a kozmeticiába vágó cikkeket a leg-
jobból a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál
akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik ki-
adásban most megjelent illatszer és háztartási
értesítőnk, melyet ingyen és bérmentve küld:
«HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagy-
ban és kicsinyben B.-pest, VIII., Losonczi-u. 13/hz.

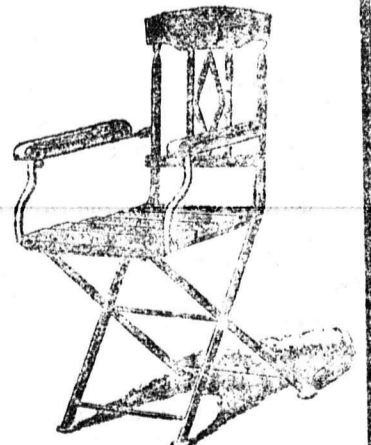
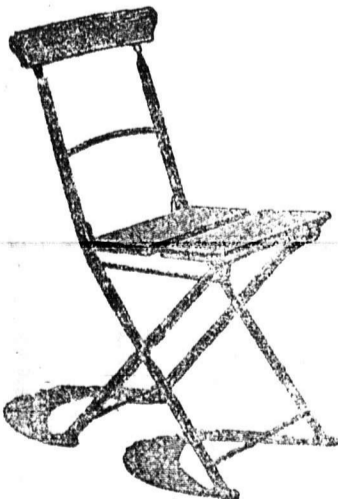
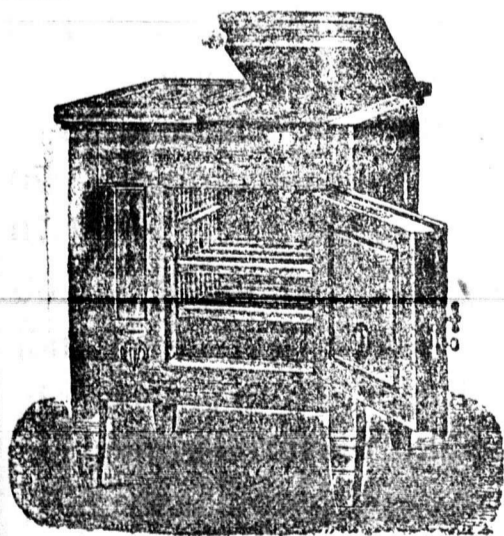
Ha nincs megelegetve

szabójával, mert
drága vagy rossz-
szul szab vagy
nem pontos, szíval bármi okból. Keresse fel **DARABONT**
GY. és TARSÁ uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6.
(Scannenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid,
cicso, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák
24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat
készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Artézikutfuró vállalat

Wessely és Biró
Nagvszalonta.

JÉGSZEKRENYEK kertü vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.